

*Павлов Єгор Олегович,
аспірант кафедри регіонального розвитку
та місцевого самоврядування ХарРІ НАДУ, м. Харків*

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ, НАПРЯМИ РОЗВИТКУ

На сьогодні одним із найважливіших завдань розвитку держави є забезпечення та підвищення ефективності публічного управління на місцевому рівні. Адже взаємозв'язок ефективного публічного управління та місцевого економічного розвитку є запорукою досягнення стратегічної мети України щодо інтеграції в європейський простір. Важливість і масштабність завдань адміністративної реформи, необхідність удосконалення механізму правового регулювання суспільних відносин, зокрема тих, що складаються у сфері публічного управління України, приведення системи управління у відповідність до сучасного рівня розвитку відносин між особою та державою передбачає проведення глибоких наукових досліджень.

Проблемі дослідження сутності поняття «публічне управління» присвячені праці як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Серед найбільш відомих праць вітчизняних учених необхідно назвати роботи В. Бакуменка, О. Лазора, В. Мартиненка, О. Оболенського, С. Серьогіна, В. Тертички, Ю. Шарова та ін. Найвідомішими зарубіжними науковцями, праці яких присвячені публічному управлінню, можна назвати Г. Букерт, М. Вебер, К. Полліт, Д. Шавріц, П. Друкер, А. Файоль та ін.

У програмі розвитку ООН застосоване визначення, яке запропонував американський учений Джей М. Шавріц у Міжнародній енциклопедії державної політики та адміністрування: «Публічне управління – це галузь практики та теорії, яка є ключовою для публічного адміністрування та зосереджена на внутрішній діяльності державних установ, зокрема на вирішенні таких управлінських питань, як контроль, керівництво, планування, організаційне забезпечення, забезпечення інформаційними технологіями, управління персоналом, та оцінка ефективності» [1].

Окремі вітчизняні науковці вважають доцільним вживати поняття «публічної влади», єдиним джерелом якої є народ, а складовими – державна та муніципальна влада, які реалізуються відповідно органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Розглядаючи питання в історичному аспекті, можемо зробити висновок, що в країнах колишнього Радянського Союзу й соціалістичного табору для публічного управління були характерними особливості, які принципово відрізняли його від публічного управління в західних країнах: моноідеологічна комуністична основа; чітке ієрархічне підпорядкування; командно-адміністративний стиль; завеликі розміри і неефективність; невиправдано великі витрати на утримання державного апарату, суворий державний контроль за діяльністю громадських організацій, обмеження щодо практичного волевиявлення фізичних осіб тощо [4].

Комплексне реформування системи публічного управління в Україні, має багатоетапний характер і до сьогоднішнього дня ще не завершене. Воно пов'язане із забезпеченням функціональної типологізації центральних органів виконавчої влади, виключенням функцій надлишкового державного регулювання, усуненням дублювання функцій і повноважень органів виконавчої влади, організаційним розмежуванням регулятивних, правозастосовних, контрольно-наглядових функцій і функцій з управління об'єктами державної власності, проведенням оптимальної деконцентрації та децентралізації владних повноважень органів виконавчої влади в різних сферах і галузях господарства країни, а також законодавчим забезпеченням функціонування цих органів.

Аналіз сучасних державно-правових тенденцій розвитку системи державного управління свідчить про домінування трьох основних і взаємопов'язаних напрямів. Перший – адміністративно-правове вдосконалення державного апарату на засадах системного та комплексного підходів, адже цілісність держави може забезпечуватися лише через цілісність організації та функціонування її апарату. Другий напрям полягає у

зміцненні механізмів державного управління через удосконалення і практичне забезпечення постійних взаємозв'язків між інститутами громадянського суспільства та органами державної влади. Третій напрям – подальше оновлення адміністративних правил і процедур державно-службової діяльності з метою підтримання внутрішньої безпеки держави.

Рівень системності організації державного управління в Україні залишається поки що невисоким, а такі риси, як цілісність і функціональна спеціалізація, виражені в ній недостатньо чітко. Так, на сьогодні галузеве законодавство у сфері державного управління передбачає значне коло повноважень Кабінету Міністрів України регулятивного характеру. Водночас функції нормативно-правового регулювання відповідно до Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» покладено на міністерства [2]

Реформування системи державного управління є виконанням суспільного замовлення на ефективні та відкриті інститути виконавчої влади і місцевого самоврядування, а відтак і на належне демократичне врядування. Концептуальну основу ж демократичного врядування становлять принципи: участі народу; відповідальності або підзвітності урядів; відповідальності за результати. Унаслідок реалізації зазначених принципів має відбутися переосмислення ролі держави та розподіл функцій між державою та громадянським суспільством, розширення участі народу в гарантуванні громадянам реальної влади в самоуправлінні.

В основу реформи системи державного управління мають бути покладені принципи, що відображають стандарти європейського розуміння його сутності та конкретизовані в понятті публічної адміністрації, що охоплює сферу діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Реформування системи державного управління в Україні, має відбуватися шляхом реалізації наступних заходів: раціонального інституційного розмежування політичних та адміністративних функцій у системі виконавчої влади: удосконалення процедур діяльності органів

публічної адміністрації; відмежування політичних посад від сфери публічної цивільної служби та встановлення правових механізмів захисту службовців від незаконних політичних впливів; децентралізація публічних функцій та ресурсів; справедливого правового регулювання адміністративних процедур; спрямування діяльності публічних інституцій, насамперед, на надання публічних послуг, удосконалення механізмів правового захисту громадян у відносинах з органами публічної адміністрації; залучення громадськості до участі в управлінні публічними справами та контролю за функціонуванням публічної адміністрації.

Відкритість влади, її готовність до постійного діалогу з громадянами, залучення громадян до підготовки рішень і контролю за їх виконанням є важливою передумовою успішності всього процесу реформування. [3].

Список використаних джерел:

1. Глосарій Програми розвитку ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.unpan.org/Directories/UNPublicAdministrationGlossary>
2. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI // Відом. Верхов. Ради України. – 2011. – № 38. – Ст. 38.
3. Ярослав РАДИШ «ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ: СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ» <http://www.cppk.cv.ua>
4. Грицяк А. І. Публічне управління в Україні: становлення за європейськими стандартами [Електронний ресурс] / А. І. Грицяк. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vamsu_du/2010_2/Gryciak.htm#_ftn1.